

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 14. november 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Cecilie Brandt Opstrup
Sagsnr.: 2023-09110
Dok.: 3053791

Besvarelse af spørgsmål nr. 18 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 18 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. november 2023.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Friis Bach (RV).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 18 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65):

”Vil ministeren oplyse, hvorledes man forestiller sig processen fra en mulig overtrædelse af loven finder sted og frem til eventuel domfældelse, herunder særligt redegøre for i hvilket omfang og i hvilke situationer man forestiller sig, at anklagemyndigheden vil undlade at rejse sigtelse eller tiltale?”

Svar:

1. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, side 7, vil politiet, hvis politiet bliver opmærksom på en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse – enten som en fuldbyrdet forbrydelse eller et strafbart forsøg – kunne gribe ind og bringe det strafbare forhold til ophør. Det gælder også, selv om overtrædelsen måtte finde sted i forbindelse med en demonstration.

Bliver man fra politiets side således f.eks. i forbindelse med en demonstration opmærksom på, at en person skal til at brænde et skrift med væsentlig religiøs betydning (eller en genstand, der fremstår som et sådant skrift), vil politiet kunne gribe ind og forhindre dette. Hvis de almindelige betingelser herfor er opfyldt, vil politiet kunne anholde og sigte den mistænkte samt beslaglægge skriftet (eller genstanden) og udstyret, der skulle bruges til at antænde det.

Der vil herefter blive taget stilling til, om der er grundlag for at rejse tiltale for en overtrædelse eller et forsøg på overtrædelse af den foreslåede bestemmelse.

Der vil dog kunne opstå situationer, hvor det på stedet ikke er klart for politiet, om der er tale om en strafbar overtrædelse, og hvor det derfor vil være nødvendigt at afvente en efterfølgende efterforskning og retlig vurdering. I sådanne situationer må det forventes, at politiet vil være tilbageholdende med at gribe ind på stedet.

Det vil eksempelvis kunne gøre sig gældende for en kunstnerisk handling, hvor det på stedet efter omstændighederne kan være vanskeligt at vurdere, om en ellers utilbørlig behandling er en mindre del af et kunstnerisk værk.

Der vil dog formentlig også være tilfælde, hvor det vil stå helt klart, at der er tale om en overtrædelse, selv om der er tale om et kunstnerisk værk.

En kunstnerisk handling, hvor den utilbørlige behandling er en mindre del af et kunstnerisk værk, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af lovforslaget. Derfor vil der hverken blive rejst sigtelse eller tiltale i sådanne tilfælde.

2. Hvis en kunstner er blevet sigtet for overtrædelse af bestemmelsen, og politiet efterfølgende finder frem til, at den utilbørlige behandling er en mindre del af et kunstnerisk værk, vil der kunne ske påtaleopgivelse.

Hvis politiet derimod vurderer, at den utilbørlige behandling er omfattet af den foreslåede bestemmelse, fordi den er en central del af det kunstneriske værk, kan det ikke forventes, at der vil ske påtaleopgivelse eller tiltalefrafald alene med den begrundelse, at det er en kunstner, der har foretaget behandlingen.

Det fremgår i øvrigt af straffelovens § 110 f, at forbrydelserne i straffelovens 12. kapitel er genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud. Den foreslåede bestemmelse er placeret i dette kapitel.

Dette indebærer, at justitsministeren – på baggrund af en anklagerfaglig indstilling fra Rigsadvokaten – vil skulle tiltræde, at der rejses tiltale for overtrædelse af bestemmelsen. Her er det det helt klare udgangspunkt – ligesom det har været praksis under skiftende justitsministre før mig – at følge den anklagerfaglige indstilling fra anklagemyndigheden.

De sager, der måtte blive rejst, vil i sagens natur blive behandlet ved domstolene, uanset om påtalekompetencen ligger hos justitsministeren.

Domstolens praksis, herunder i forhold til, hvad der falder udenfor det strafbare område, vil efterfølgende blive lagt til grund af politiet og anklagemyndigheden ved anvendelsen af bestemmelsen.

3. Hvis der rejses tiltale, og den pågældende i en straffesag findes skyldig i at have overtrådt bestemmelsen, vil det ved strafudmålingen i formildende retning kunne indgå, hvis gerningspersonen, den utilbørlige behandling til trods, åbenlyst ikke har haft til hensigt at forhåne eller nedværdige.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen.